

Bruksela, dnia 20 maja 2011 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 49/2011

SPRAWOZDANIE Z MIĘDZYPARLAMENTARNEGO SPOTKANIA nt. ZMIAN KLIMATYCZNYCH Bruksela, 19 kwietnia 2011 r.

W dniu 19 kwietnia 2011 r. odbyło się w Brukseli w Parlamencie Europejskim międzyparlamentarne spotkanie nt. zmian klimatycznych, z udziałem parlamentarzystów krajowych i europejskich. Senat RP był reprezentowany przez Senatora **Michała Wojtczaka**, wiceprzewodniczącego Komisji Środowiska Senatu RP. W spotkaniu nie uczestniczyli członkowie Sejmu RP.

Spotkanie otworzył poseł **Jo Leinen**, przewodniczący Komisji Środowiska, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności Parlamentu Europejskiego.

1. Wypełnianie zobowiązań Pakietu Energetyczno-Klimatycznego

Pierwsza część dyskusji poświęcona była tematowi wypełniania zobowiązań pakietu energetyczno-klimatycznego.

Podstawowe cele pakietu 20-20-20 (tzw. pakietu energetyczno-klimatycznego) zaproponowanego przez Komisję Europejską w styczniu 2008 r. to:

- redukcja emisji CO₂ o 20% w roku 2020 w porównaniu do 1990 r.,
- wzrost zużycia energii ze źródeł odnawialnych w UE z obecnych 8.5 do 20% w 2020 r, dla Polski ustalono wzrost z 7 do 15%,
- zwiększenie efektywności energetycznej w roku 2020 o 20% - tutaj nie ma konkretnych przepisów, ma to zostać zrealizowane m.in. poprzez stosowanie energooszczędnych rozwiązań w budownictwie, przez normy dla urządzeń

elektrycznych po stopniowe usunięcie z rynku, do 2012 r., żarówek żarowych, które na emisję ciepła tracą 95% pobieranej energii.

Po jedenastu miesiącach intensywnej negocjacji Parlament Europejski w grudniu 2008 r. poparł pakiet projektów legislacyjnych, które umożliwią osiągnięcie ogólnych celów w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatycznym. UE chce ograniczyć do 2020 roku emisję gazów cieplarnianych o 20%, zwiększyć udział źródeł odnawialnych w bilansie energetycznym do 20% oraz podnieść o 20% efektywność energetyczną. W skład pakietu energetyczno-klimatycznego wchodzi sześć projektów aktów prawnych. Cztery z nich zostały przedstawione przez Komisję Europejską w styczniu 2008 r., pozostałe dwa wcześniej, ale prace nad nimi na końcowym etapie odbywały się łącznie. Do pakietu sześciu inicjatyw legislacyjnych należą następujące przepisy:

- przegląd systemu ETS
- wspólny wysiłek na rzecz redukcji emisji
- przechwytywanie i składowanie dwutlenku węgla
- 20% energii ze źródeł odnawialnych
- normy emisji CO₂ z samochodów
- specyfikacja paliw

8 marca Komisja Europejska oficjalnie zaprezentowała Komunikat „Mapa drogowa w kierunku gospodarki niskoemisyjnej w 2050 roku” („A roadmap for moving to a low carbon economy in 2050”). Jest to pierwszy materiał Komisji przedstawiający długofalową politykę klimatyczną Wspólnoty

Pierwszym mówcą była posłanka **Eva Bulling – Schroter**, przewodnicząca komisji ochrony środowiska i bezpieczeństwa jądrowego niemieckiego Bundestagu. Pani poseł podkreśliła, że Niemcy realizują wytyczne pakietu energetyczno-klimatycznego i postanowienia z Kopenhagi. Wyjaśniła, że Niemcy są na dobrej drodze do spełnienia norm UE 20-20-20, a emisje zostały zmniejszone w Niemczech o 23,1% w porównaniu ze stanem z roku 1990. Udało się to w 1/3 dzięki redukcji emisji w Niemczech Wschodnich. Powiedziała, że wszystkie partie popierają stanowisko ministra środowiska. Chcą, aby UE przyjęła cel 30% redukcji CO₂, jednak pod warunkiem równoczesnego przyjęcia globalnego porozumienia ws. redukcji emisji. W opinii pani poseł ETS jeszcze nie spełnił swojego zadania. Najwięcej zarabiają firmy, które dysponują energią atomową. Podkreśliła, że w świetle ostatnich problemów, związanych z elektrownią atomową w Fukushima, potrzebne jest przeprowadzenie analizy ryzyka energetyki atomowej.

Mechanizm czystego rozwoju (tzw. mechanizm CDM) nie jest oceniany w Niemczech zbyt pozytywnie. Kryzys spowodował zgromadzenie uprawnień, które powrócą na rynek po 2013 roku. Pani poseł powiedziała, że rząd Niemiec nie zajął jeszcze stanowiska ws. propozycji zamrożenia 1,3 mld certyfikatów. Katastrofy elektrowni atomowych są zjawiskiem systematycznym. Nie doceniamy ryzyka związanego z tą technologią, tak samo nie doceniamy ryzyka związanego z przechowywaniem CO₂ pod ziemią. Rezygnacja z energii jądrowej jest w opinii pani poseł jedyną drogą. 100% redukcji emisji do roku 2050 jest możliwe bez energii jądrowej i CCS. Taką koncepcję energetyczną przygotowuje rząd Niemiec.

Komisarz odpowiedzialna za ochronę klimatu, pani **Connie Hedegaard** podkreśliła, jak ważne jest włączenie parlamentów narodowych w realizację celów w zakresie zmian klimatycznych. Komisarz powiedziała, że najlepszym rozwiązaniem, mającym na celu wdrożenie systemu emisji ETS, jest wykorzystanie mechanizmów rynkowych. Odnośnie ustalenia wiążących limitów emisji (2013-2020), państwa członkowskie są na dobrej drodze do osiągnięcia celów dotyczących emisji CO₂ i energii odnawialnej. Jednakże nie wszystkie państwa członkowskie osiągną cele dotyczące efektywności energetycznej. Zaznaczyła, że wśród priorytetów jedną z najważniejszych kwestii jest obecnie efektywność energetyczna.

W obszarze ETS najważniejsze jest przygotowanie nowego okresu rozliczeniowego. Płynne przejście do kolejnego okresu (decyzja w sprawie benchmarków), zawiera kwestię *set aside* (tzw. „odłożenie” części uprawnień przeznaczonych do sprzedaży aukcyjnej). Kolejnym elementem jest włączenie do procesu sektora lotniczego. Udało się również wzmocnić bezpieczeństwo rejestrów. Uprawnienia powinny być zdefiniowane jako instrumenty finansowe w ramach nowych rynków węglowych. W planie działania 2050 (Roadmap 2050) zawarty jest kluczowy postulat dotyczący *set aside*. Od 2013 inne kraje (Korea, Nowa Zelandia, prowincje Chin oraz Kalifornia) tworzą swoje rynki handlu uprawnieniami, które w przyszłości mogą być połączone z rynkiem Unii Europejskiej. *NER 300 z pomocą Europejskiego Banku Inwestycyjnego pozwala na nowe inwestycje w rozwój technologii /Inicjatywa o nazwie NER300 zapewni znaczne wsparcie finansowe co najmniej ośmiu projektom związanym z technologiami wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (CCS) i co najmniej trzydziestu czterem projektom związanym z innowacyjnymi technologiami w zakresie energii odnawialnej. Celem programu jest ożywienie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej w Europie poprzez tworzenie nowych miejsc pracy oraz przyczynianie się do osiągnięcia celów zakładających zmniejszenie skutków ocieplania klimatu. We wdrażaniu programu z KE współpracuje Europejski Bank Inwestycyjny. Nazwa*

inicjatywy NER300 nawiązuje do źródła finansowania, jakim będzie sprzedaż - w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (ETS) - 300 mln uprawnień do emisji pochodzących ze specjalnej rezerwy dla nowych instalacji (ang. New Entrants Reserve, NER). Przy obecnym poziomie cen na rynku uprawnień do emisji inicjatywa ta miałaby wartość ok. 4,5 mld euro, co czyni ją największym programem tego typu na świecie.) Komisarz zapowiedziała, że w czerwcu zainicjowana zostaje dyskusja nt. analizy dla państw członkowskich w sprawie zwiększenia redukcji emisji powyżej 20%. W budżecie powinny pojawić się środki na efektywność energetyczną i ochronę klimatu.

Komisarz podkreśliła, że parlamenty narodowe odgrywają ważną rolę w pobudzaniu innowacji i wzrostu w badaniach nad efektywnością energetyczną. Europa może stać się światowym liderem w zakresie dostaw na rynku energooszczędnych produktów i być motorem innowacji w tym obszarze. Umożliwi to Europie wywieranie pozytywnego wpływu na gospodarkę w zakresie tworzenia nowych wysoko wykwalifikowanych miejsc pracy w tym obszarze.

Jacqueline McGlade, dyrektor wykonawczy Europejskiej Agencji Środowiska odniosła się z aprobatą do wypełniania przez UE celów w zakresie energii odnawialnej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (GHG). Podkreśliła jednak, że Unia Europejska znajduje się dopiero w połowie drogi do osiągnięcia celów efektywności energetycznej. Podkreśliła, że benchmarki powinny mieć zasadnicze znaczenie dla planistów miejskich, w celu poprawy standardów. W tym kontekście wymieniła Los Angeles jako przykład miasta, gdzie takie benchmarki - wzorce są wykorzystywane jako zachęta, tj. zezwolenia na budowę są wydawane jedynie po zapewnieniu poprawy standardów budynków.

Kolejnym mówcą był pan **Bruno Lafont**, Prezes Lafarge, przewodniczący okrągłego stołu ds. energii i klimatu. Powiedział, że w perspektywie biznesu jest dostrzegana potrzeba transformacji gospodarki oraz zachowań konsumentów. Liderzy największych przedsiębiorstw, które inwestują w rozwój nowoczesnych technologii, widzą potrzebę *reality check* oraz zapewnienia zrównoważonego rozwoju w globalnym wymiarze. Podkreślił, że biorąc pod uwagę ilość emisji UE, już dzisiaj Unia Europejska może siebie uważać za lidera w skali globalnej. Podczas gdy UE wypracowuje 22% światowego PKB, emituje jedynie 10% światowej emisji gazów. Inne sektory powinny być włączone do ETS, ze względu na postępujący eksport emisji CO₂ za granicę. Efektywność energetyczna jest już dzisiaj priorytetem wielu firm, lecz wymaga jednak dalszego zaangażowania ze strony rządów oraz konsumentów. Inne regiony świata również działają w stronę redukcji emisji. Na

koniec stwierdził, że dokumenty KE pomagają w budowaniu odpowiednich ram instytucjonalno prawnych.

- **Wybrane głosy w dyskusji:**

Robert Lugar z austriackiego Nationalratu powiedział, że w celu rozwiązania problemu zanieczyszczenia klimatu konieczne zrezygnowanie z paliw kopalnych i energii atomowej. Musimy stawić czoła lobbystom i przejść na odnawialne źródła energii, które są również tanie.

Leo Brincat z Izby Reprezentantów Malty podkreślał potrzebę nacisku na kwestię efektywności energetycznej. Podkreślał wagę powiązanej z tą kwestią dyrektywy o standardach środowiskowych dla biopaliw.

Rovana Plumb (S&D, Rumunia) powiedziała, że straty w wyniku kryzysu są widoczne w ramach ETS. Zwróciła również uwagę na alokacje od 2013 roku w ramach aukcji oraz na fakt, że inwestycje wymagają źródeł finansowania.

Marie Arena z belgijskiego Senatu powiedziała, że ważnymi tematami w chwili obecnej jest ucieczka emisji oraz globalne mechanizmy elastyczne. Spytała, czy KE planuje podatek od transakcji finansowych.

Hans-Josef Fell z niemieckiego Bundestagu powiedział, że działania klimatyczne powinny być bardziej drastyczne a ich celem powinno być zmniejszenie temperatury na świecie. Należy zorganizować oczyszczanie atmosfery poprzez uprawę roślin pochłaniających gazy cieplarniane.

Chris Davies (ALDE, Wielka Brytania) powiedział, że buntuje się przeciwko ograniczonemu myśleniu, iż CCS i energia atomowa nie ma przyszłości. W niektórych krajach niepotrzebny jest CCS, np. w Szwecji, również w Niemczech, ale jeśli chcemy działać globalnie na pewno potrzebujemy CCS. Tak jest w Polsce. Prawdopodobnie Francja również nie będzie chciała zrezygnować z energii atomowej.

Einars Cilinskis z łotewskiego parlamentu powiedział, że chce patrzeć dalej niż tylko na efektywność energetyczną. Podkreślił, że Łotwa korzysta z OZE w 35% (dane 2009 r.).

Jens Holm ze szwedzkiego parlamentu pytał o sposoby na wykorzystanie mechanizmu CDM w przyszłości.

Peter Liese (EPP, Niemcy) powiedział, że oprócz Danii żaden kraj nie zobowiązał się na rzecz poprawy efektywności energetycznej. Zachęcał parlamenty narodowe do naciskania na odpowiednich ministrów, w tym ministra ds. gospodarki w kwestii zobowiązań redukcji emisji.

Jose Seruga Clavell z Kongresu Deputowanych Hiszpanii powiedział, że jego kraj, ze względu na obszary peryferyjne (Wyspy Kanaryjskie), jest szczególnie zainteresowany kwestią emisji transportu lotniczego i morskiego.

Roger Tiefensee ze szwedzkiego parlamentu podkreślał, że nie należy jedynie narzekać na ucieczkę emisji, ale szukać rozwiązań. Społeczeństwo szwedzkie popiera CCS.

Vittorio Prodi (S&D, Włochy) powiedział, że ochrona klimatu jest tematem, który dotyka bezpośrednio globalizacji. Dekarbonizacja gospodarki do 2050 jest możliwa, jednak trudno znaleźć warunki gwarantujące powszechne porozumienie i zapewniające możliwość uzgodnienia Kioto II. Zaproponował podatek węglowy.

Lars Hjalmered z parlamentu szwedzkiego powiedział, że cele krajowe w przypadku Szwecji mogą być bardziej ambitne i dojść nawet do 40% redukcji emisji CO₂. W najbliższej perspektywie dla UE ważne są: wspólny budżet (więcej środków na badania), rozwój systemu ETS i zielonych technologii.

- **Odpowiedzi panelistów:**

Odpowiadając na pytania pan **Lafonde** powiedział, że wszelkie podejmowane działania nie mogą być w sprzeczności z zasadą konkurencyjności gospodarki UE.

Komisarz **Heddegard** powiedziała, że wiążące cele dotyczące efektywności energetycznej nie są respektowane przez państwa członkowskie. Podobnie w przypadku *set aside* - kwestia realizacji pozostaje nadal po stronie państw członkowskich. Produkty efektywne energetycznie powinny być pożądane na światowych rynkach. Obecnie 89 krajów wyznaczyło sobie krajowe cele. Mix energetyczny UE powinien zawierać cel dla odnawialnych źródeł energii do roku 2030. Komisja Europejska ma zamiar przyjrzeć się pośrednim skutkom OZE w sektorze użytkowania gruntów. W Komunikacie Komisji Europejskiej z marca 2011 r. pt. „Mapa drogowa w kierunku gospodarki niskoemisyjnej w 2050 roku”, mechanizm CDM nie jest zbyt eksponowany. Po 2013 można wykorzystać mechanizm

offsetowy wyłącznie w najsłabiej rozwiniętych państwach. Pozostałe działania powinny koncentrować się na podejściu sektorowym.

2. Międzynarodowe negocjacje klimatyczne - Przygotowanie do COP 17 w Durbanie

Pytania do debaty:

1. Czy UE powinna przyjąć cel 30% redukcji? Jeśli tak, to czy jeszcze przed COP 17 w Durbanie?
2. W jaki sposób UE powinna włączyć się w wypełnienie zobowiązań finansowych z Cancun na poziomie 100 mld USD rocznie?
3. Jaka forma powinna być oczekiwana od porozumienia w Durbanie. Co można zrobić, aby USA i gospodarki rozwijające się włączyły się i wyznaczyły sobie wiążące cele?
4. Czy UE powinna zobowiązać siebie do drugiego okresu zobowiązań Protokołu z Kyoto?

Benedek Javor, przewodniczący Komisji Zrównoważonego Rozwoju węgierskiego parlamentu podkreślił potrzebę, aby UE dążyła do osiągnięcia 30% redukcji emisji, zachęcając jednocześnie inne państwa i kraje rozwijające się do osiągnięcia tego celu. W jego opinii w tym momencie najistotniejsze kwestie to: utrzymanie limitu wzrostu temperatury; pozyskanie i zarządzanie środkami finansowymi, 2CP (straciliśmy szansę gładkiego przejścia do kontynuacji porozumienia z Kopenhagi). Podkreślił, że na skutek porozumienia pomiędzy USA i Chinami, UE straciła swoją silną pozycję i możliwość kształtowania tej polityki w Kopenhadze.

Christina Figueres, Sekretarz Wykonawcza UNFCCC powiedziała, że wynik COP 16 w Cancun był zachęcający, podczas gdy pakiet porozumień, osiągnięty w Cancun, był najbardziej kompleksowym pakietem, jaki kiedykolwiek został przyjęty w celu pomocy krajom rozwijającym się w rozwiązywaniu i łagodzeniu skutków i adaptacji (REDD i Greek Climate Fund). Na COP 16 rządy dały najsilniejszy sygnał sektorowi prywatnemu, zwracając uwagę na konieczność przejścia do gospodarki niskoemisyjnej i zobowiązania się do ograniczenia wzrostu temperatury do minimum 2 ° C i ograniczenia ocieplenia do 1,5 ° C. Ponadto, wszystkie kraje rozwinięte mają obecnie zdefiniowane plany redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Pani Sekretarz powiedziała, że w dalszym ciągu główne pytania polityczne pozostają bez odpowiedzi: 1) jak osiągnąć cel 2°C w świetle faktu, że suma wszystkich zobowiązań redukcyjnych daje 60% tego, co jest konieczne do wypełnienia podjętego

zobowiązania; 2) jaka powinna być forma prawna przyszłego zobowiązania dotyczącego osiągnięcia celów redukcji emisji. Dodatkowym pytaniem jest przyszłość mechanizmów elastycznych z Kioto. W jej opinii konferencja w Durbanie musi być sukcesem i jej celem powinno być nie tylko wdrożenie postanowień z Cancun. UE powinna się przyczynić do osiągnięcia ww. celów, poprzez dostarczenie odpowiedzi na powyższe pytania i powinna przejąć funkcję lidera. UE powinna spełnić istotną rolę w następujących obszarach: (1) określenie poziomu ambicji (uznając korzyści przechodzenia od 20% do 30% ograniczenia emisji), (2), zobowiązanie do drugiego okresu zobowiązań po Kioto i (3) promowanie wykorzystania ETS i CDM. Dlatego UE ma ogromny potencjał do tego, by przyczynić się do sukcesu COP 17 w Durban.

Pani sekretarz przytoczyła również zdanie, iż przejście UE na redukcje rzędu 30% może doprowadzić do przyrostu miejsc pracy o 6 milionów (Potsdam Institute). Wyraziła wdzięczność dla UE za wyrażenie zainteresowania 2CP na sesji w Bangkoku. Z technicznego punktu widzenia nie powinno być problemu z zapisaniem celu 2020 w CP2. Politycznie jest to bardziej skomplikowane z uwagi na obawy o integralność środowiskową i wspólny system rozliczania zobowiązań. Pani Figueres widzi możliwość spełnienia tych warunków przy zastosowaniu zasady wspólnej, lecz zróżnicowanej odpowiedzialności i odpowiednich zasobów (CBDR).

Nolundi Dikweni, zastępca Ambasadora RPA, powiedziała, że polityka zmian klimatycznych powinna być sprawiedliwa i zrównoważona. Sprawiedliwość (ang. equity) i CBDR pozostają głównymi zasadami, w duchu których powinno być zawarte porozumienie. Pani ambasador podkreśliła, że dla RPA ONZ pozostaje najbardziej wiarygodnym forum do prowadzenia dyskusji na tematy związane z ochroną klimatu. UE może być liderem w ułatwianiu krajom rozwijającym się udziału w konstruktywnym dialogu zmierzającym w kierunku przystąpienia do CP2 (drugiego okresu zobowiązań), a także w dążeniu do wypełniania zobowiązań finansowych. Podkreśliła, że RPA jest w pełni świadoma znaczenia roli prezydencji w negocjacjach.

Konstantinos Kartalis, Przewodniczący Komisji Środowiska parlamentu greckiego powiedział, że dążenie do osiągnięcia celu 30% redukcji emisji w UE ma wiele korzyści, ale będzie wymagać zmian w systemie ETS Unii Europejskiej. Obligacje projektowe mogą być innowacyjnym mechanizmem, wspierającym realizację projektów mających na celu redukcję emisji CO₂ i gazów cieplarnianych, przy jednoczesnym promowaniu efektywności energetycznej w sektorze budowlanym. Cel w zakresie podniesienia efektywności energetycznej o 20% do roku 2020 musi być

wiążący i szerzej powinno się stosować tzw. zielone podatki (tj. podatek od emisji CO₂ / podatek od transportu morskiego i powietrznego / podatek od transakcji). Ponadto, podkreślił, że dyskusja o celu 30% musi brać pod uwagę sytuację gospodarki UE i kryzys nuklearny. Zwiększenie celu redukcyjnego wymagałoby obowiązkowego celu dotyczącego efektywności energetycznej oraz *set aside* i modyfikacji dyrektywy o opodatkowaniu energii. Fundusz Spójności na kolejny okres budżetowy musi być uwrażliwiony klimatycznie. W części finansowania, pomoc rozwojowa również powinna mieć walor klimatyczny. Potrzebne jest porozumienie post Kioto.

Tomas Wyns, Climate Action Network Europe, powiedział, że implementacja polityki klimatycznej w USA prezentuje bardzo marny widok. W UE też nie jest lepiej biorąc pod uwagę Komisję Barroso II i działania w Radzie UE. powiedział również, że konsekwencją zmian klimatycznych jest również zwiększona częstotliwość występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych. Podkreślił, że przejście z 20% redukcji emisji do 30% miałyby wiele pozytywnych konsekwencji dla europejskiej gospodarki, takich jak stworzenie 6 milionów dodatkowych miejsc pracy i zwiększanie inwestycji z 18% do nawet 22% PKB. Podkreślił, że już najwyższy czas dla UE, aby ocalić zapisy protokołu z Kioto oraz zwiększyć redukcję emisji w UE do 30% w roku 2020. W jego opinii przejście na cel 30% po raz pierwszy pozwoli przekroczyć przepaść inwestycyjną w stosunku do Chin. Nowy piec stalowy stawiany w Holandii będzie mógł zredukować emisje o 80% (nowość, bo do tej pory zamykano przedsiębiorstwa produkujące stal w UE). Przejście na wyższy cel i przystąpienie do 2CP zmobilizuje również Rosję i Japonię. Wzmagająca się presja ze strony społeczeństwa obywatelskiego będzie widoczna w drodze do Durbanu.

- **Wybrane głosy w dyskusji:**

Silva Crnugelj z parlamentu Słowenii powiedziała, że konieczne jest się przygotowanie do zwiększenia celu redukcyjnego, zdając sobie jednak sprawę, że energia będzie coraz droższa.

Herman E. Ott z niemieckiego Bundestagu powiedział, że przez najbliższe 10-15 lat nie uda się wpisać USA do globalnego porozumienia w stylu Porozumienia z Kioto, dlatego 2CP musi pojawić się bez tego kraju. Potrzebujemy mostu pomiędzy 1CP i 2CP.

Vittorio Prodi (S&D, Włochy) zauważył, że nie ma jeszcze pojęcia „sprawiedliwości klimatycznej”. W jego opinii obecne plany KE nie gwarantują zachowania gospodarczej przewagi UE.

Leo Brincat z parlamentu Malty powiedział, że należy oddziaływać poprzez dyplomację klimatyczną UE na dyskusję budżetową w USA. W przeciwnym razie możliwe, że środki na działania klimatyczne zostaną znacznie ograniczone.

Nick Griffin (poseł niezależny, Wielka Brytania) zwrócił uwagę na fakt, że wykorzystanie biopaliw prowadzi do wzrostu cen żywności a energia wiatrowa nie zrekompensuje zmniejszonego importu ropy. Społeczeństwo nie uznaje koncepcji zmian klimatu. Spytał, czy można wywrzeć wpływ na KE, żeby szukała odpowiednich rozwiązań, poza zielonymi surowcami.

Einars Cilinskis z parlamentu Łotwy powiedział, że opinia publiczna chciałaby zmiany celów klimatycznych, ponieważ niektóre kraje ucierpiały na kryzysie, np. Łotwa. Jedną z ważnych kwestii jest leśnictwo.

- **Odpowiedzi panelistów:**

Tomas Wyns zauważył, że w 2007 przewidywano, że przychody z aukcji wyniosą 30 mld EUR, obecnie kalkulacje są znacznie niższe (17mld mniej).

Christina Figueres wyraziła zadowolenie, że UE patrzy przede wszystkim na własne podwórko i wysokość własnych zobowiązań. Cel średniookresowy jest możliwy do osiągnięcia z obecnymi technologiami. Problemem jest nie tyle postawa USA, ale Rosji i Japonii oraz pozostałych krajów, które zachowują się podobnie. Obok mechanizmów elastycznych, potrzebne jest utrzymanie zdobyczy Protokołu z Kioto (dla UE) i zachowanie podziału na AI i nonAI (dla państw rozwijających się).

Benedyk Javor powiedział, że odnawialne źródła energii są podstawą zielonej gospodarki.

3. Uwagi i wnioski

- Komisarz Hedegaard, podkreśliła, iż prezentacja przez KE oceny wpływu zwiększenia celu redukcyjnego dla państw członkowskich będzie wymagała odpowiedzi ze strony Rady.

- Dyskusja w sprawie oczekiwań dotyczących konferencji w Durbanie łączyła wyraźnie element przystąpienia do CP2 oraz przejścia na wyższy cel redukcyjny.
- Wśród wypowiedzi panelistów słyszalne były słowa krytyki pod adresem mechanizmu CDM, jednocześnie z sugestiami nt. reformy tego systemu w stronę podejścia sektorowego.
- Przedstawiciele parlamentów narodowych byli uwrażliwieni na elementy polityki globalnej, potrzebę osiągnięcia porozumienia, które zagwarantuje powszechne zobowiązania. Poszczególne kraje (SE, UK, DE) domagały się zaostżenia polityki UE dot. wewnętrznych zobowiązań redukcyjnych.
- Wyraźnie brak było zaznaczenia roli Polski w kontekście kształtowania stanowiska UE w Durbanie jako prezydencji UE.

**Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska**